

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Margarita Evangelica

Essche, Nicolas van

Coloniae, 1545

In quæ mala vires ipsæ corruerint. 14

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49323](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49323)

LIBER I.

quæ semper omni malo repugnat, eique pudor
subiicitur.

Secundo, cur hæ vires animæ collatæ
sint. Cap. XIII.

EST autem memoria ob hoc animæ colla-
ta, quatenus in Deo per bonas cogitatio-
nes quiesceret. Intellectus vero, quatenus
Deum cognosceret, & in spiritu supra seipsam
se leuaret. Voluntas autem, vt Deum amaret et
peccata fugeret, essetq; cum Deo vnus spiritus,
& nihil vellet, nisi quod eius esset consonū vo-
luntati. Vim concupiscibilem sortita est, vt in
cunctis Dei gloriam, & super omnia summum
bonum appeteret. Rationalē, vt per eam discer-
neret inter bonum & malum, spretoq; malo, bo-
num duntaxat eligeret, vim irascibilem, vt for-
titer omni malo resisteret. Præter has iam dictas
vires, datæ sunt animæ tres naturales inclinatio-
nes, amor videlicet, vt summum bonum dilige-
ret: spes, vt in summo bono speraret: gaudium,
vt in bono perenni gauderet. Hasque tres affe-
ctiones ad hoc accepit, vt per eas virtutum ex-
ercitijs incumberet, quemadmodum istæ subse-
quentes ob hoc ei collatæ sunt, vt per eas malo
resisteret: verbi gratia, timor, vt Deum reuerere-
tur: tristitia, vt solummodo ob Dei contemptum
& sua peccata doleret: odium, vt malum odiret
& auersaretur. Insuper datus est ei naturalis pu-
dor, vt peccata perpetrare erubesceret, et nequā
quam benè agere Deoq; seruire verēcudaretur.

Tertio, in quæ mala vires ipsæ corruer-

sint. Cap. XIII.

Sed

MARGARITAE EVANG.

SED iam pro dolor oēs hę vires & affecti-
 ones animę a prima sua dignitate per Adę
 inobedienciã exciderũt. Memoria siquidem
 in & per multas est inutiles cogitationes disper-
 sa. Intellectus extrouersus est & aberrat a cogni-
 tione Dei. Nobilissima hominis libera volũtas
 peruersa atq; defectuosa nimis effecta est, vitio
 rũq; laqueis irretita. Et certe istę præcipue sunt
 animę vires, quibus creatorẽ suum cogitare, co-
 gnoscere, frui & amare, atq; cum ipso vniri de-
 buisset. Videamus modo qualiter & ipsę vires
 inferiores sub vitijs oppressę & subuersę iaceãt.
 Ipsa profecto vis concupiscibilis tribus est vitijs
 capitalibus obsessa, videlicet auaritia, gula &
 luxuria. Irascibilis similiter obsessa est ira, odio
 atq; inuidia. Rationalem vero superbia obsi-
 det, quę nimirum superbia, quicquid alię vires
 delinquent, per rationem defendere conatur. Sic
 pro dolor oēs animę vires corruptę, & oēs e-
 ius affectiones ad malum sunt procliuēs & incli-
 nata. Et ob hanc causam viuificãs ille riuus spi-
 ritus sancti (q; scaturit ex originali fonte Dei pa-
 tris per merita filij eius domini nostri Iesu Chri-
 sti) omnino obstructus est, ita vt riuus ille a-
 quę viuę nequaquam in nos cum gratia mana-
 re possit, eo quod omnes venę, per quas mea-
 re debuisset, impeditę sint. Memoria nanque (vt
 dictum est) in inutiles est cogitationes dispersa.
 Intellectus per imagines vanas & infrugiferas
 est obfuscat. Voluntas in amore Dei infirma
 est. Vis concupiscibilis in rerum transeuntium
 concupiscentiam est effusa. Ratio apud semeti-
 ipsam est prudens & expers simplicitatis, qua-
 rens seipsam in omnibus, tam corporalibus,
 quam

LIBER I.

quam spiritualibus. Et hæc est causa, quare nō
 possit inuenire anima creatorem suum, & quare
 nō inueniatur ab ipso. Vis etiam irascibilis ve-
 hementer inflata est ira, odio atq; inuidia, & ap-
 petitu vindictæ, sapiusq; in anima grauissimas
 tempestates excitat, videlicet tonitrua litigioso-
 rum verborum, fulmina terribilis aspectus, &
 grandines detractionum, quæ omnia facit inor-
 dinata vis irascibilis, eo quod non est in loco de-
 bito collocata. Ratio similiter, quia in loco de-
 bito sita nō est, in anima curas inutiles & obscu-
 ram nebulā propriæ quæstionis inducit. Con-
 cupiscibilis quoq; turbines superbiæ & auaria-
 tiæ, et pluias malæ cōcupiscētiæ producit. Quo-
 fit, vt sol iustitiæ Deus in anima lucere non pos-
 sit. Sicut enim nebula, pluiiæ, tonitrua & tēpe-
 states naturalis solis splendorem intercipiūt, ita
 quoq; supradictæ tēpestates animæ, prohibēt ab
 ea serenā lucem diuinæ gratiæ, vt in ea neq; ope-
 rari neq; lucere possit. Veruntamen sicut sol eti-
 am si nullum de se diffundat splendorem, in ipso
 nihilo minus cœli firmamēto existit, ita prorsus
 Deus per diuinitatē suam in anima est etiā tunc,
 quando peccat. Non enim potest a se Deū expel-
 lere, quandoquidem spiritus eius viuit de viuifi-
 cante spiritu sancto. Est etenim vita spiritus ipse
 Deus, & animæ vita spiritus. Estq; Deus sem-
 per in spiritu, qui est imago Dei in anima. Sicut
 enim Deus in perpetuum erit, & nunq; esse desi-
 net, ita & spiritus in æternū erit, siue in gaudijs,
 siue in tormētis. Porro quāuis Deus in spiritu ex-
 istat, nihil tamē operatur in eo, nisi ipse se spiri-
 tus in Deum per cogitationem, cognitionem, et
 amorem cōuertat, Cumq; spiritus in Deum se se
 cen-

MARGARITAE EVANG.

conuerterit per fidem, spem et charitatem, ita ut
 delictet, ut Deum super omnia diligat, & in ipso
 speret magis, quam in omnibus creaturis, & in
 ipsum credat, utpote quod est trinus & vnus, idem
 que indiuisus Deus in vna deitate, & in vna pu-
 ra ac simplici essentia, quæ ipsi soli cognita est,
 tunc nimirum anima bene habet. Et quia Deus
 sibi soli cognitus est, ideo ipse quoque solus sei-
 ipsum perfecte diligere potest. Nos autem ad hoc
 ab ipso conditi sumus, ut eum cognoscamus,
 amemus, ipsoque fruamur. Ad quod si pertingere
 velimus, cum ipso nos vniri oportet. Si vero cum
 ipso velimus vniri, illud omnino fieri habet per
 merita sanctissimæ humanitatis suæ, quam pro
 pter nos assumpsit, per cuius omnimodam perfe-
 ctionem omnis imperfectio nostra perfici, & om-
 nes animæ vires in locum suum, in quo fue-
 rant a Deo primitus constitutæ, restitui possunt.

Quarto, in quo rursus erigi debeant ani-
 mæ vires. Cap. XV.

IAM vero si quærat aliquis, in quo reforma-
 ri, & denuo erigi debeant animæ vires, id om-
 nino fieri habet per Christum Iesum, qui est
 reformatio & redemptio nostra, per quem spiri-
 tus noster amissæ libertati restituitur, & in Deum
 eleuatur, vbi omnes vires animæ nostræ tam in-
 feriores, quam superiores, omnes quoque sensua-
 les motus in vnum colliguntur, suo pristino lo-
 co restituntur, in Deum eriguntur, & suo prin-
 cipio applicantur, ut cooperentur in actioni Dei,
 vbi quoque sensus omnes introrsum trahuntur ad
 summum bonum, quatenus semper audiant &
 videant æterna, gustent & tangant diuina, & ad
 exte-